

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **I. R.**
státní příslušnost Ukrajina

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2022 č. j. OAM-181/LE-VL17-VL14-2021, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2022 č. j. OAM-181/LE-VL17-VL14-2021 **se zrušuje**
a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuta jako zjevně nedůvodná.
2. Žalobce namítal, že žalovaný nesprávně vyhodnotil jeho žádost jako zjevně nedůvodnou. Neshromáždil si totiž dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, v důsledku čehož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze odkazuje na zcela obecné informace, které nijak nesouvisejí s důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu a aktuální situací na Ukrajině. Žalobce konstatoval, že má odůvodněný strach z návratu do země původu z důvodu, že byl svědkem pašování cigaret do Rumunska a policie jej chtěla vyslýchat jako svědka. Velmi se obává jednání soukromých osob (mafie) v případě, že bude v předmětné věci svědčit. Mohlo by dokonce dojít k vypálení jeho domu. Bojí se o své zdraví a život. Žalovaný se s těmito okolnostmi nedostatečně vypořádal. Žalovaný měl rovněž vyhodnotit jeho situaci s ohledem na to, že několik týdnů hrozila invaze Ruské federace na Ukrajinu, k níž nakonec došlo. Žalobce ke skutečnosti, že nepodal žádost o mezinárodní ochranu dříve, uvedl, že to automaticky nevylučuje existenci odůvodněného strachu z pronásledování nebo vážné újmy. Odkázal přitom na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu a závěr, že čas podání žádosti by neměl být sám o sobě žadateli o azyl k tíži a správní orgán nemůže a priori posuzovat jako účelovou „k legalizaci pobytu“.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyslovil názor, že žalobce v průběhu správního řízení neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu.
4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), a dospěl k závěru, že v posuzované věci jsou podmínky pro prolomení zásady zakotvené v § 75 odst. 1 s.ř.s., podle něhož při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
5. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství, stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo v § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.
6. Ze soudní judikatury, která se týká prolomení obecného pravidla zakotveného v § 75 odst. 1 s.ř.s. a existujících výjimek z tohoto obecného pravidla, se podává (viz např. usnesení

rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Azs 79/2009-84), že jedna z výjimek plyne z práva na život a ochranu zdraví člověka, chráněných ústavou i mezinárodním právem (např. v článku 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Rozšířený senát k tomu poznamenal, že soud nemůže přehlédnout (bez ohledu na obsah žaloby či kasační stížnosti), že pokud by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrozící vážnou újmou v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Pokud má tedy např. soud k dispozici poznatky o tom, že žadateli je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non – refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být vůbec výslovně namítána, konec citace. Krajský soud dále na posuzovanou věc aplikoval závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudku č. j. 10 Azs 537/2021-31 ze dne 10. 3. 2022, v němž se NSS zabýval otázkou, zda a za jakých okolností má povinnost vzít v potaz válku na Ukrajině, která vypukla během řízení o kasační stížnosti, pro účely přezkumu rozhodnutí o mezinárodní ochraně. Stejně jako v tomto případě se jedná o státního občana Ukrajiny. Krajský soud dále na projednávanou věc převzal závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 10 Azs 537/2021-31 ze dne 10. 3. 2022. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že jistě i v nynější věci bylo možné stěžovatele odkázat na to, aby podal novou žádost o mezinárodní ochranu. V sázce je však na rozdíl od věci sp. zn. 8 Azs 27/2012, ochrana života stěžovatele, nikoliv „jen“ ochrana rodinného a soukromého života. Azylový příběh stěžovatele nezakládá na první pohled žádost zjevně nedůvodnou. Nynější situace na Ukrajině je nadto, jak již NSS podotkl výše, bezprecedentní. Nedá se srovnávat s ničím, čemu doposavad azylová judikatura NSS čelila. Na Ukrajině probíhají intenzivní boje, miliony ukrajinských uprchlíků již dorazily do Evropy či jsou na cestě. Rovněž české orgány řeší potřeby velkého množství uprchlíků z Ukrajiny, zajišťují jejich pobytový titul a otázky související. Právě proto také vláda dne 2. 3. 2022 přijala – z důvodu nutnosti reagovat na migrační vlnu velkého rozsahu – usnesení o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky (č. 43/2022 Sb.). O dva dny později přijala Rada EU rozhodnutí 2022/382, kterým stanovila, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny a zavedla jejich dočasnou ochranu. Za této specifické situace není namístě odkazovat stěžovatele na možnost podat si novou žádost o mezinárodní ochranu. NSS v tomto ohledu přihlédl k obsahu žádosti stěžovatele (která nebyla na první pohled zjevně nedůvodná) a k podobě rozhodnutí žalovaného. Žalovaný totiž založil své stručné rozhodnutí jen na tom, že Ukrajina je tzv. bezpečnou zemí původu. Proto se ani blíže tvrzeními stěžovatele nezabýval. Ovšem nejpozději od 24. 2. 2022 padá výchozí též žalovaného, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu [ve smyslu definice bezpečné země původu v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu]. Vyhlášku č. 328/2015 Sb., která v § 2 uvádí Ukrajinu mezi bezpečnými zeměmi původu, nelze nadále ve vztahu k Ukrajině použít, konec citace.

7. Krajský soud v dané věci dospěl k závěru, že od 24. 2. 2022 v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, přičemž vojenskou agresí a válečnými operacemi je dotčeno i civilní obyvatelstvo, které je tak postiženo trvalým rizikem vážné hrozby porušení jeho práv zaručených v článku 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na život, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání), nelze Ukrajinu v současné době možné považovat za bezpečnou zemi původu a závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí ze dne 13. 10. 2021

proto nelze akceptovat. S ohledem na tento stěžejní právní závěr bylo nadbytečné posuzovat jednotlivé žalobní námitky.

8. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. Žalovaný v dalším řízení musí respektovat, že vyhlášku č. 328/2015 Sb., která v § 2 uvádí Ukrajinu mezi bezpečnými zeměmi původu nelze nadále ve vztahu k Ukrajině použít. Žalovaný se bude muset zabývat námitkami žalobce stran jeho tvrzení o nebezpečí, které mu má hrozit ze strany ukrajinských orgánů a žádost žalobce musí posoudit ve vztahu ke všem formám mezinárodní ochrany, přičemž bude vycházet z aktuální situace na Ukrajině panující.
9. Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci, který měl ve věci zcela úspěch prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30.05.2022

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně